



## Teismo praktikos rinkinys

### TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) NUTARTIS

2022 m. rugsėjo 27 d. \*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnis – Oro transportas – Reglamentas (EB) Nr. 261/2004 – Bendros kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju – 5 straipsnio 1 dalies c punktas – Teisė į kompensaciją skrydžio atšaukimo atveju – Vežimo sutartis, sudaryta per internetu veikiančią kelionių agentą – Informavimas apie skrydžio atšaukimą kelionių agento automatiškai sugeneruotu elektroninio pašto adresu – Veiksmingo keleivio informavimo nebuvimas“

Byloje C-307/21

dėl *Landgericht Kleve* (Kėvės apygardos teismas, Vokietija) 2021 m. kovo 25 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. gegužės 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**AB ir kt.**

prieš

**Rymanai DAC**

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas N. Jaškine, teisėjai M. Saja (pranešėjas) ir N. Parara,

generalinis advokatas P. Pilamai,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- AB ir kt., atstovaujimų *Rechtsanwalt C. Jansen*,
- *Ryanair DAC*, atstovaujamos *Rechtsanwältin S. Hensel*,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun, K. Simonsson ir G. Wilms,

\* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į išklausius generalinį advokatą priimtą sprendimą išspręsti bylą motyvuota nutartimi pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnį,

priima šią

### Nutartį

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 306), 5 straipsnio 1 dalies c punkto ir 7 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant AB ir kelių kitų keleivių ginčą su oro vežėja *Ryanair DAC* dėl pastarosios atsisakymo sumokėti šiems keleiviams kompensaciją atšaukus jų skrydį.

### Teisinis pagrindas

- 3 Reglamento Nr. 261/2004 1, 7 ir 12 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:  
„(1) [Sąjungos] veiksmais oro transporto srityje, be kita ko, turėtų būti siekiama užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį. Be to, turėtų būti visokeriopai atsižvelgiama į vartotojų apsaugos reikalavimus apskritai.  
<...>  
(7) Siekiant užtikrinti veiksmingą šio reglamento taikymą, juo nustatytos prievolės turėtų tekti skrydį vykdančiam arba ketinančiam vykdyti oro vežėjui, nesvarbu, ar jis yra orlaivio savininkas, ar nuomoja lėktuvą be įgulos ir atsargų arba su įgula ir atsargomis, ar kuriuo nors kitu pagrindu.  
<...>  
(12) Nemalonumai ir nepatogumai, kuriuos sukelia keleiviams skrydžių atšaukimas, taip pat turėtų būti sumažinti. Tai turėtų būti pasiekama skatinant vežėjus pranešti keleiviams apie skrydžių atšaukimą iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko, be to, pasisiūlyti tinkamai nukreipti juos kitu maršrutu, kad keleiviai galėtų kitaip suplanuoti kelionę. Oro vežėjai, kurie to nepadarė, turėtų išmokėti keleiviams kompensacijas, išskyrus atvejus, kai skrydžiai atšaukiami dėl ypatingų aplinkybių, kurių nebūtų buvę galima išvengti net ir imantis visų pagrįstų priemonių.“
- 4 Šio reglamento 2 straipsnyje „Sąvokų apibrėžimai“ numatyta:  
„Šiame reglamente:  
<...>  
b) „skrydį vykdančias oro vežėjas“ – tai oro vežėjas, vykdančias arba ketinantis vykdyti skrydį pagal sutartį su keleiviu arba kito su keleiviu sutartį sudariusio juridinio arba fizinio asmens vardu.

<...>“

- 5 Šio reglamento 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 5 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas taikomas bet kuriam skrydį vykdančiam oro vežėjui, teikiančiam transporto paslaugas keleiviams, kuriems taikoma 1 ir 2 dalis. Kai skrydį vykdančias oro vežėjas, nesudaręs sutarties su keleiviu, vykdo prievoles pagal šį reglamentą, laikoma, kad jis tai daro asmens, sudariusio sutartį su tuo keleiviu, vardu.“

- 6 To paties reglamento 5 straipsnio „Skrydžių atšaukimas“ 1 ir 4 dalyse nurodyta:

„1. Atšaukus skrydį:

<...>

c) atitinkami keleiviai turi teisę į kompensaciją, kurią skrydį vykdančias oro vežėjas išmoka pagal 7 straipsnį, nebent:

- i) jiems buvo pranešta apie atšaukimą mažiausiai prieš dvi savaites iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko;

<...>

4. Dėl klausimų, susijusių su tuo, ar keleiviui buvo pranešta apie skrydžio atšaukimą ir kada tai buvo padaryta, įrodinėjimo pareiga tenka skrydį vykdančiam oro vežėjui.“

- 7 Reglamento Nr. 261/2004 7 straipsnio „Teisė į kompensaciją“ 1 dalyje numatyta:

„Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, keleiviai gauna tokio dydžio kompensaciją:

<...>

b) 400 eurų visų didesnio kaip 1 500 kilometrų atstumo Bendrijos vidaus skrydžių ir visų kitų 1 500–3 500 kilometrų atstumo skrydžių atveju;

<...>“

- 8 Šio reglamento 13 straipsnyje „Teisė į žalos atlyginimą“ nurodyta:

„Tais atvejais, kai skrydį vykdančias oro vežėjas išmoka kompensaciją arba įvykdo kitas jam pagal šį reglamentą tenkančias prievoles, jokia šio reglamento nuostata negali būti aiškinama kaip apribojanti jo teises pagal taikytiną teisę reikalauti kompensacijos iš bet kurio asmens, įskaitant trečiąsias šalis. Pirmiausia šis reglamentas jokių būdu neriboja skrydį vykdančio oro vežėjo teisės reikalauti, kad turizmo kelionių organizatorius arba kitas asmuo, su kuriuo skrydį vykdančias oro vežėjas yra sudaręs sutartį, grąžintų sumokėtą sumą. Analogiškai, jokia šio reglamento nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti turizmo kelionių organizatoriaus ar trečiosios šalies, išskyrus keleivį, su kuria skrydį vykdančias oro vežėjas yra sudaręs sutartį, teisę reikalauti, kad skrydį vykdančias oro vežėjas pagal atitinkamus taikytinus įstatymus grąžintų sumokėtą sumą arba išmokėtų kompensaciją.“

## Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 9 AB ir kiti ieškovai pagrindinėje byloje reikalauja iš skrydį vykdančios oro vežėjos *Ryanair* 400 EUR kompensacijos kiekvienam ieškovui kartu su palūkanomis pagal Reglamento Nr. 261/2004 7 straipsnio 1 dalies b punktą dėl to, kad buvo atšauktas jų skrydis, kurį turėjo vykdyti ši oro vežėja.
- 10 Šie ieškovai per kelionių agentą *kiwi.com* rezervavo 2019 m. balandžio 6 d. numatytą minėtos vežėjos skrydį iš Diuseldorfo Vėcės (Vokietija) į Tanžerą (Marokas).
- 11 Atliekant rezervaciją oro vežėjai buvo nurodytas telefono numeris ir elektroninio pašto adresas, prie kurio minėti ieškovai neturėjo prieigos ir kurį veikiausiai automatiškai sugeneravo kelionių agentas *kiwi.com*. Būtent šiuo adresu skrydį vykdanči oro vežėja 2018 m. gruodžio 14 d. išsiuntė elektroninį laišką, jame nurodė, kad ieškovų rezervuotas skrydis atšauktas.
- 12 Pirmojoje instancijoje ieškovai pagrindinėje byloje teigė, kad atlikdami rezervaciją jie nurodė savo elektroninio pašto adresą ir telefono numerį. Jie nežinojo, kad kelionių agentas skrydį vykdančiai oro vežėjai pateikė kitą elektroninio pašto adresą.
- 13 Kadangi kelionių agentas nepersiuntė jokios skrydį vykdančios oro vežėjos žinutės, šie ieškovai sužinojo, kad jų skrydis atšauktas tik 2019 m. balandžio 5 d., kai pabandė registruotis internetu.
- 14 2020 m. liepos 29 d. sprendimu *Amtsgericht Geldern* (Gelderno apylinkės teismas, Vokietija) atmetė minėtų ieškovų ieškinį, motyvuodamas tuo, kad skrydį vykdanči oro vežėjas pakankamai įvykdė pareigą informuoti pagal Reglamento Nr. 261/2004 5 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktį, kai pateikė informaciją apie skrydžio atšaukimą rezervacijos metu nurodytu elektroninio pašto adresu.
- 15 Ieškovams pagrindinėje byloje dėl šio sprendimo pateikus apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismui *Landgericht Kleve* (Klėvės apygardos teismas, Vokietija), tas teismas kelia klausimą, ar, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, skrydį vykdanči oro vežėjas įvykdė pareigą informuoti pagal Reglamentą Nr. 261/2004. Kalbant konkrečiai, šiam teismui kyla klausimas, ar tam, kad būtų įvykdytos šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, svarbu tai, ar oro vežėjas nežinojo, kad yra tarpininkas, ar ne, arba ar šioje nuostatoje veikia numatyta tam tikra oro vežėjo griežtoji atsakomybė.
- 16 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Kleve* (Klėvės apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Reglamento [Nr. 261/2004] 5 straipsnio 1 dalies c punktas ir 7 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad skrydį vykdanči oro vežėjas privalo sumokėti kompensaciją tuo atveju, kai skrydis atšauktas, o keleiviui apie tai nebuvo pranešta mažiausiai prieš dvi savaites iki numatyto išvykimo laiko, ir tada, kai vežėjas šią informaciją nusiuntė laiku, nepraėjus dviejų savaičių laikotarpiui, vieninteliu skrydžio rezervacijos metu pateiktu elektroninio pašto adresu, nežinodamas, kad skrydis buvo rezervuotas per kelionių agentą ir (arba) jo interneto platformą ir rezervacijų platformos pateiktu adresu buvo galima susisiekti nebent su kelionių agentu, bet ne tiesiogiai su keleiviu?“

## Dėl prejudicinio klausimo

- 17 Remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsniu, jeigu atsakymą į klausimą, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, galima aiškiai nustatyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos arba jeigu atsakymas į klausimą, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, nekelia jokių pagrįstų abejonių, Teisingumo Teismas, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklauses generalinį advokatą, bet kada gali nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi.
- 18 Ši nuostata taikytina šioje byloje.
- 19 Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 261/2004 5 straipsnio 1 dalies c punktas ir 7 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad skrydį vykdančio oro vežėjas privalo sumokėti šiose nuostatose numatytą kompensaciją tuo atveju, kai skrydis atšauktas, o keleiviui apie tai nebuvo pranešta mažiausiai prieš dvi savaites iki numatyto išvykimo laiko, jei šis vežėjas laiku pateikė informaciją vieninteliu skrydžio rezervacijos metu nurodytu elektroninio pašto adresu, tačiau nežinojo, kad šiuo adresu buvo galima susisiekti tik su kelionių agentu, per kurį buvo atlikta rezervacija, bet ne tiesiogiai su keleiviui, ir kad šis kelionių agentas laiku neperdavė informacijos keleiviui.
- 20 Šiuo aspektu Reglamento Nr. 261/2004 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, kad atšaukus skrydį atitinkami keleiviai turi teisę į kompensaciją, kurią skrydį vykdančio oro vežėjas išmoka pagal šio reglamento 7 straipsnį, nebent jiems buvo pranešta apie skrydžio atšaukimą šiame c punkte numatytomis sąlygomis.
- 21 Pagal minėto reglamento 5 straipsnio 4 dalį skrydį vykdančio oro vežėjas privalo įrodyti, kad pranešė keleiviams apie atitinkamo skrydžio atšaukimą ir kada tai padarė.
- 22 Iš aiškios šių nuostatų formuluotės matyti: jeigu skrydį vykdančio oro vežėjas negali įrodyti, kad atitinkamam keleiviui buvo pranešta apie skrydžio atšaukimą bent prieš dvi savaites iki numatyto išvykimo laiko, jis privalo sumokėti kompensaciją pagal Reglamento Nr. 261/2004 7 straipsnį (2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Airhelp*, C-263/20, EU:C:2021:1039, 51 punktas).
- 23 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad toks aiškinimas taikytinas ne tik tada, kai vežimo sutartis buvo tiesiogiai sudaryta tarp atitinkamo keleivio ir oro vežėjo, bet ir tada, kai sutartis buvo sudaryta per trečiąjį asmenį, pavyzdžiui, kaip pagrindinėje byloje, per internetinę platformą (2017 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Krijgsman*, C-302/16, EU:C:2017:359, 26 punktas ir 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Airhelp*, C-263/20, EU:C:2021:1039, 52 punktas).
- 24 Iš tiesų, kaip matyti iš Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 5 dalies ir jo 7 ir 12 konstatuojamųjų dalių, tik faktiškai skrydį vykdančio ar ketinančio jį vykdyti oro vežėjas privalo sumokėti keleiviams kompensaciją už tai, kad nebuvo įvykdyti šiame reglamente numatyti įsipareigojimai, be kita ko, jo 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta pareiga pranešti (2017 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Krijgsman*, C-302/16, EU:C:2017:359, 27 punktas ir 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Airhelp*, C-263/20, EU:C:2021:1039, 53 punktas).

- 25 Tik toks aiškinimas atitinka Reglamento Nr. 261/2004 1 konstatuojamojoje dalyje numatytą tikslą užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį ir garantuoja, kad keleivis, kurio skrydis, prieš jį atšaukiant, buvo užsakytas per trečiąjį asmenį, galėtų nustatyti asmenį, privalantį jam sumokėti šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkte ir 7 straipsnyje numatytą kompensaciją (2017 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Krijgsman*, C-302/16, EU:C:2017:359, 28 punktas).
- 26 Šio aiškiniimo negali paneigti aplinkybė, jog skrydį vykdančias oro vežėjas nežinojo, kad siųsdama informaciją apie atitinkamo skrydžio atšaukimą ji tiesiogiai nesusisiekė su keleiviu. Svarbu tai, kad keleivis laiku nebuvo informuotas apie skrydžio atšaukimą. Tokiu atveju, kaip nurodyta šios nutarties 24 ir 25 punktuose, tik skrydį vykdančias oro vežėjas privalo sumokėti keleiviui kompensaciją dėl pareigos pateikti informaciją nevykdymo.
- 27 Tik tuo atveju, jei keleivis aiškiai įgalioja tarpininką gauti skrydį vykdančio oro vežėjo perduotą informaciją ir šis įgaliojimas vežėjui yra žinomas, galima laikyti, kad įvykdytos Reglamento Nr. 261/2004 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytos sąlygos, kai skrydį vykdančias oro vežėjas perduoda informaciją apie skrydžio pakeitimus tarpininkui, tačiau šis tarpininkas paskui jos nepateikia keleiviui (šiuo klausimu žr. 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Airhelp*, C-263/20, EU:C:2021:1039, 44 punktą). Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinės bylos aplinkybėmis tokio įgaliojimo nebuvo išduota.
- 28 Atsižvelgiant į tai, reikia pažymėti, kad, kaip numatyta Reglamento Nr. 261/2004 13 straipsnyje, pagal šį reglamentą skrydį vykdančio vežėjo įvykdytos pareigos nedaro poveikio jo teisei pagal taikytiną nacionalinę teisę reikalauti žalos atlyginimo iš bet kurio asmens, įskaitant trečiąsias šalis, atsakingo už tai, kad šis vežėjas neįvykdė pareigų (2017 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Krijgsman*, C-302/16, EU:C:2017:359, 29 punktas ir nurodyta jurisprudencija ir 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Airhelp*, C-263/20, EU:C:2021:1039, 54 punktas).
- 29 Kadangi šiame 13 straipsnyje aiškiai paminėtos trečiosios šalys, darytina išvada, jog Reglamente Nr. 261/2004 nenustatyta, kad skrydį vykdančio oro vežėjo teisė reikalauti žalos atlyginimo priklauso nuo to, ar yra sudaryta ši vežėją ir tarpininką, per kurį oro transporto keleivis rezervavo skrydį, saistanti sutartis (2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Airhelp*, C-263/20, EU:C:2021:1039, 55 punktas).
- 30 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 261/2004 5 straipsnio 1 dalies c punktas ir 7 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad skrydį vykdančias oro vežėjas privalo sumokėti šiose nuostatose numatytą kompensaciją tuo atveju, kai skrydis atšauktas, o keleiviui apie tai nebuvo pranešta mažiausiai prieš dvi savaites iki numatyto išvykimo laiko, jei šis vežėjas laiku pateikė informaciją vieninteliu skrydžio rezervacijos metu nurodytu elektroninio pašto adresu, tačiau nežinojo, kad šiuo adresu buvo galima susisiekti tik su kelionių agentu, per kurį buvo atlikta rezervacija, bet ne tiesiogiai su keleiviu, ir kad šis kelionių agentas laiku neperdavė informacijos keleiviui.

### **Dėl bylinėjimosi išlaidų**

- 31 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

**2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 306), 5 straipsnio 1 dalies c punktas ir 7 straipsnis**

turi būti aiškinami taip:

**skrydį vykdomas oro vežėjas privalo sumokėti šiose nuostatose numatytą kompensaciją tuo atveju, kai skrydis atšauktas, o keleiviui apie tai nebuvo pranešta mažiausiai prieš dvi savaites iki numatyto išvykimo laiko, jei šis vežėjas laiku pateikė informaciją vieninteliu skrydžio rezervacijos metu nurodytu elektroninio pašto adresu, tačiau nežinojo, kad šiuo adresu buvo galima susisiekti tik su kelionių agentu, per kurį buvo atlikta rezervacija, bet ne tiesiogiai su keleiviu, ir kad šis kelionių agentas laiku neperdavė informacijos keleiviui.**

Parašai.